Európai Parlament
2024-2029

Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság

2025/2240(INI)

20.11.2025

JELENTÉSTERVEZET

az ENSZ nők helyzetével foglalkozó bizottsága 70. ülésszakára vonatkozó uniós prioritásokról szóló, a Tanácshoz intézett európai parlamenti ajánlásról (2025/2240(INI))

Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság

Előadó: Lina Gálvez

TARTALOM

Page

AZ EURÓPAI PARLAMENT AJÁNLÁSTERVEZETE 3

INDOKOLÁS 7

AZ EURÓPAI PARLAMENT AJÁNLÁSTERVEZETE

a Tanácsnak az ENSZ nők helyzetével foglalkozó bizottsága 70. ülésszakára vonatkozó uniós prioritásokról
(2025/2240(INI))

Az Európai Parlament,

– tekintettel az ENSZ Nők Helyzetével Foglalkozó Bizottságának 2026 márciusában tartandó 70. ülésszakára, a „Minden nő és lány igazságszolgáltatáshoz való hozzáférésének biztosítása és megerősítése, többek között az inkluzív és méltányos jogrendszerek előmozdítása, a diszkriminatív jogszabályok, szakpolitikák és gyakorlatok felszámolása, valamint a strukturális akadályok kezelése révén” című kiemelt témájára, valamint „A nők teljes körű és tényleges részvétele a közéletben a döntéshozatalban, valamint az erőszak felszámolása a nemek közötti egyenlőség megvalósítása és a nők és lányok társadalmi szerepvállalása érdekében” című felülvizsgálati témájára,

– tekintettel a nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetések minden formájának kiküszöböléséről szóló, 1979. december 18-i ENSZ-egyezményre,

– tekintettel az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendjére, nevezetesen a „senkit nem hagyunk hátra” elvre, és különösen az 5. fenntartható fejlődési célra, amely a nemek közötti egyenlőség elérésére és annak biztosítására irányul, hogy a nők egyenlő jogokkal rendelkezzenek a gazdasági erőforrásokhoz, valamint hozzáférjenek a földhöz és más tulajdoni formákhoz, a pénzügyi szolgáltatásokhoz, az örökséghez és a természeti erőforrásokhoz, valamint a 10. fenntartható fejlődési célra, amely a diszkriminatív jogszabályok, szakpolitikák és gyakorlatok megszüntetésére, valamint a megfelelő jogszabályok, szakpolitikák és fellépések előmozdítására irányul,

– tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájának 20., 21., 23. és 47. cikkére,

– tekintettel „A nemek közötti egyenlőségre vonatkozó III. uniós cselekvési terv (GAP III) – Az EU külső tevékenységeiben a nemek közötti egyenlőség biztosítását és a nők szerepének megerősítését célzó ambiciózus program” című, 2020. november 25-i közös közleményre (JOIN(2020)0017), amely felvázolja a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó uniós cselekvési tervet a 2021–2025-ös időszakra,

– tekintettel „A nők jogaira vonatkozó ütemterv” című, 2020. március 7-i bizottsági közleményre (COM(2025)0097), amely megerősíti az Unió elkötelezettségét a nemek közötti egyenlőség iránt,

– tekintettel „Az egyenlőségközpontú Unió: a 2020–2025 közötti időszakra szóló nemi esélyegyenlőségi stratégia” című, 2020. március 5-i bizottsági közleményre (COM(2020)0152),

– tekintettel a bűncselekmények áldozatainak jogaira, támogatására és védelmére

vonatkozó minimumszabályok megállapításáról és a 2001/220/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról szóló, 2012. október 25-i 2012/29/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvre[1],

– tekintettel a Bizottság 2021 és 2027 közötti időszakra vonatkozó Jogérvényesülés programjára, amely finanszírozást biztosít a polgári és büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés támogatásához, például a bírák és más jogi szakemberek képzéséhez, valamint a polgárok és a vállalkozások igazságszolgáltatáshoz való tényleges hozzáféréséhez,

– tekintettel az Európa Tanácsnak a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről és azok megelőzéséről szóló egyezményére (isztambuli egyezmény),

– tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 81. cikkének (2) bekezdésére,

– tekintettel eljárási szabályzata 121. cikkére,

– tekintettel a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság jelentésére (A10-0000/2025),

A. mivel a nők és férfiak közötti egyenlőség az EU egyik alapelve; mivel a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítését és az interszekcionális megközelítést valamennyi uniós szakpolitikába be kell építeni; mivel a belső és külső politikáknak következetesnek és koherensnek kell maradniuk annak érdekében, hogy világszerte biztosítsák az emberi jogok, a demokrácia és a nemek közötti egyenlőség hatékony és hiteles előmozdítását;

B. mivel a nők jogai és a nemek közötti egyenlőség nemcsak alapvető emberi jogok, hanem az emberi fejlődés előrehaladásának és a szegénység csökkentésének előfeltételei, valamint egy békés, virágzó és fenntartható világ eléréséhez szükség alap;

C. mivel az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférést a nemzetközi jog széles körben alapvető emberi jogként ismeri el, amely az igazságszolgáltatás tágabb területének alapkoncepciója, valamint a jogállamiság és a demokrácia sarokköve; mivel az EU az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkében alapvető jogként ismeri el az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférést;

D. mivel a nők igazságszolgáltatáshoz való hozzáférése továbbra is összetett és kritikus kérdés a világ minden régiójában;

E. mivel a nők világszerte továbbra is jelentősen alulreprezentáltak az igazságszolgáltatási és ügyészi hatóságok legmagasabb szintjein, különösen az olyan vezetői pozíciókban, mint a bíróságok elnökei, a főbírák és az ügyészségek vezetői;

F. mivel az ENSZ célzott kezdeményezések és kampányok révén aktívan támogatja a nők nagyobb mértékű részvételét az igazságügyi ágazatban; mivel a nők nagyobb képviselete az igazságszolgáltatási intézményekben az áldozatközpontúbb igazságszolgáltatási megközelítések előmozdításához kapcsolódik;

[1] HL L 315., 2012.11.14., 57. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2012/29/oj.

G. mivel a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak az alapvető jogok megsértésének minősül; mivel a jogrendszereknek megfelelő védelem és jogorvoslat biztosításával kell igazodniuk a nemi alapú erőszak áldozatainak sajátos szükségleteihez; mivel sok nő még mindig jelentős akadályokkal szembesül a bántalmazások bejelentése és a jogi támogatáshoz való hozzáférés terén;

H. mivel a sztereotip bírói gondolkodás és az uralkodó nemi normák akadályozhatják az igazságszolgáltatást az erőszak áldozatává vált és azt túlélő nők számára;

1. a következő ajánlást intézi a Tanácshoz:

a) erősítse meg az Unió megingathatatlan elkötelezettségét a nemek közötti egyenlőség iránt, és biztosítsa, hogy a nők jogai teljes mértékben érvényesüljenek az EU külső tevékenységének minden területén, egy megfelelően finanszírozott, a nemek közötti egyenlőség szempontjából transzformatív, inkluzív és interszekcionális megközelítés révén;

b) biztosítsa a Parlament és annak Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottsága teljes mértékű bevonását az ENSZ nők helyzetével foglalkozó bizottsága 70. ülésszakán képviselendő uniós álláspontra vonatkozó döntéshozatali eljárásba; biztosítsa, hogy a Parlament a tárgyalások előtt megfelelő tájékoztatást kapjon, és hozzáférjen az uniós álláspontot ismertető dokumentumhoz; javítsa tovább az intézményközi együttműködést, többek között a tárgyalások során is, hogy a Parlament prioritásait megfelelően figyelembe vegyék;

c) vállalja, hogy határozottan támogatja az ENSZ nőjogi szervezetének munkáját, amely az ENSZ-rendszeren belül a legkülönbözőbb hátterű és élethelyzetű nők jogainak előmozdítását célzó központi szereplő, és amely a szakpolitikák megváltoztatása és a fellépések koordinálása érdekében az összes érdekelt felet egybegyűjti; szólítsa fel az ENSZ valamennyi tagállamát, hogy az Unióval együtt biztosítsanak megfelelő finanszírozást az ENSZ nőjogi szervezete számára;

d) biztosítsa, hogy az európai és nemzetközi eszközök kiegészítsék egymást és ambiciózusak legyenek, valamint szilárd és érdemi rendelkezéseket tartalmazzanak a nők szerepvállalásának megerősítése és az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés biztosítása érdekében, és vegye figyelembe, hogy a költségmentességhez való jog e tekintetben alapvető fontosságú; biztosítsa, hogy az EU erős vezető szerepet töltsön be, és egységes álláspontot fogadjon el az inkluzív és elfogulatlan igazságszolgáltatási rendszerekkel kapcsolatban, amelyek mindenki számára hozzáférhetőek, különösen a nők hátrányos helyzetű és kiszolgáltatott csoportjai számára, akik gyakran szembesülnek az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés terén az intézményi kapacitásbeli hiányosságok, a társadalmi-kulturális okok és a megkülönböztetés miatti akadályokkal; vizsgálja meg a nemi alapú erőszakkal foglalkozó konkrét bíróságok megvalósítását; szorgalmazzon olyan átfogó jogi kereteket, amelyek védik a nők jogait, és biztosítják a nők teljes körű és egyenlő részvételét mind a nemzeti, mind a nemzetközi jog alapján;

e) alkalmazza a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítését és a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő költségvetés-tervezést valamennyi uniós szakpolitikai területen, beleértve a külső tevékenységeket is; hangsúlyozza, hogy az

államoknak elegendő finanszírozást kell elkülöníteniük a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő jogi segítségnyújtásra és támogatási szolgáltatásokra, különösen a nemi alapú erőszak túlélői számára, valamint megfelelő hozzáférést kell biztosítaniuk a kártérítéshez, mivel a meglévő akadályok aránytalanul érintik a nők igazságszolgáltatáshoz való hozzáférését;

f) gyorsítsa fel a nők és lányok elleni erőszak valamennyi formájának további megelőzésére és az azokra való reagálásra irányuló nemzetközi kötelezettségvállalások végrehajtását mind a köz-, mind a magánszférában, beleértve a női nemi szervek megcsonkítását, a kényszerházasságot, az intim vagy manipulált anyagok beleegyezés nélküli megosztását, az internetes fenyegető zaklatást, az internetes zaklatást, az intim képek kéretlen internetes küldését, valamint az erőszakra vagy gyűlöletre való internetes uszítást;

g) tegyen lépéseket a nemek közötti egyenlőséggel és a nők társadalmi szerepvállalásának növelésével kapcsolatos meglévő kötelezettségvállalások teljes körű végrehajtása érdekében, biztosítva a nők egyenlő emberi jogainak és alapvető szabadságainak megkülönböztetés nélküli védelmét, előmozdítva a közéletben való részvételüket;

h) hangsúlyozza, hogy a nők jogai és a nemek közötti egyenlőség alapvető emberi jogok, amelyek elengedhetetlenek a jogállamisághoz, a reziliens és befogadó demokráciákhoz és az EU alapvető értékeihez; hangsúlyozza, hogy sajnálatos, hogy nők és lányok milliói szembesülnek továbbra is megkülönböztetéssel, erőszakkal, valamint méltóságuk és a felelősségvállalás megtagadásával, különösen a konfliktusok és a lakóhelyelhagyás összefüggésében; ismételten hangsúlyozza, hogy a szexuális kényszerítés továbbra is az egyik legelterjedtebb emberi jogi jogsértés világszerte; hangsúlyozza a szexuális kényszerítés beleegyezés hiányán alapuló uniós jogi szabályozásának jelentőségét;

i) mozdítsa elő a nők képviseletét az igazságszolgáltatásban és annak irányító szerveiben a patriarchális és férfiközpontú igazságszolgáltatási rendszer által állandósított strukturális akadályok felszámolása érdekében;

2. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, valamint tájékoztatásul az EU emberi jogi különleges képviselőjének.

INDOKOLÁS

A nők és férfiak közötti egyenlőség az Európai Unió egyik alapvető elve. A nemek közötti egyenlőség általános érvényesítését és az interszekcionális megközelítést valamennyi uniós szakpolitikába be kell építeni, biztosítva a belső és külső tevékenységek közötti összhangot az emberi jogok, a demokrácia és a nemek közötti egyenlőség világszerte történő előmozdítása érdekében. A nők emberi jogai és a nemek közötti egyenlőség nemcsak alapvető jogok, hanem a fejlődés és a szegénység csökkentésének előfeltételei, valamint egy békés, virágzó és fenntartható világ eléréséhez szükség alap.

Az igazságszolgáltatáshoz való jog, amelyet a nemzetközi jog és az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikke rögzít, a jogállamiság és a demokrácia központi eleme. Ennek ellenére a nők igazságszolgáltatáshoz való hozzáférése továbbra is összetett és kritikus kérdés minden régióban. A nők világszerte továbbra is jelentősen alulreprezentáltak az igazságszolgáltatási és ügyészi hatóságok legmagasabb szintjein, különösen az olyan vezetői pozíciókban, mint a bíróságok elnökei, a főbírák és az ügyészségek vezetői. Ugyanakkor a sztereotip bírói gondolkodás és az uralkodó nemi normák akadályozzák az igazságszolgáltatást az erőszak áldozatává vált és azt túlélő nők számára.

Az Egyesült Nemzetek Szervezete elősegítette a nők nagyobb arányú részvételét az igazságszolgáltatásban, és a bizonyítékok azt mutatják, hogy a nők igazságügyi intézményekben való fokozott képviselete előmozdítja az áldozatközpontúbb igazságszolgáltatási megközelítéseket. Ez különösen releváns a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak kérdésében, mivel azok az alapvető jogok megsértésének minősülnek. A jogrendszereknek a megfelelő védelem és jogorvoslat biztosítása révén reagálniuk kell az áldozatok szükségleteire, mégis sok nő még mindig jelentős akadályokkal szembesül a bántalmazások bejelentése és a jogi támogatáshoz való hozzáférés terén. Sok nő és lány, különösen a megkülönböztetés többszörös és egymást metsző formáival szembesülő nők és lányok tapasztalják, hogy az igazságszolgáltatási rendszer nem érzékeny a kiszolgáltatott csoportok realitásaira.

Ezen ajánlás felhívja a Tanácsot, hogy újra erősítse meg az Unió elkötelezettségét a nemek közötti egyenlőség iránt, és biztosítsa, hogy a nők jogai teljes mértékben érvényesüljenek az EU külső tevékenységének minden területén, egy inkluzív, interszekcionális és megfelelően finanszírozott megközelítés révén. Hangsúlyozza annak szükségességét is, hogy a Parlamentet és annak Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottságát teljes mértékben vonják be az ENSZ nők helyzetével foglalkozó bizottsága 70. ülésszakán képviselendő uniós álláspontra vonatkozó döntéshozatali eljárásba.

Az ajánlás továbbá határozottan támogatja az ENSZ nőjogi szervezetét mint a nők jogainak előmozdítását célzó ENSZ-rendszer központi szereplőjét, és felszólítja az ENSZ valamennyi tagállamát, hogy az EU-val együtt biztosítsanak megfelelő finanszírozást. Hangsúlyozza az ambiciózus és egymást kiegészítő európai és nemzetközi eszközök fontosságát, amelyek szilárd rendelkezéseket tartalmaznak a nők társadalmi szerepvállalásának növelése és az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés biztosítása érdekében, beleértve a költségmentességhez való hozzáférést és a nemi alapú erőszakra szakosodott bíróságok mérlegelését. A nők jogainak hatékony igazságszolgáltatási rendszerek révén történő védelme megteremti a méltányosabb társadalmak felé vezető utat, összhangban a 2030-ig tartó

időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrend (16. fenntartható fejlődési cél) hatékony végrehajtásával.

Végezetül az ajánlás hangsúlyozza, hogy valamennyi uniós szakpolitikai területen általánosan érvényesíteni kell a nemek közötti egyenlőséget és a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő költségvetés-tervezést, fel kell gyorsítani a nők és lányok elleni erőszak minden formájának megelőzésére irányuló nemzetközi kötelezettségvállalásokat, valamint elő kell mozdítani a nők egyenlő képviseletét az igazságszolgáltatásban. A nők jogai és a nemek közötti egyenlőség alapvető fontosságúak a jogállamiság, a reziliens demokráciák és az EU alapvető értékei szempontjából, és az Uniónak vezető szerepet kell vállalnia e jogok gyakorlati garantálásában. Az igazságszolgáltatáshoz való jog mindenki számára kulcsfontosságú az igazságos és befogadó társadalmak számára, és előfeltétele a nemek közötti érdemi egyenlőségnek és az emberi jogoknak.